

Månadsrapport till nämnd

Arbetsmarknad och funktionsrättsnämnd
September 2023

2023-10-13

Diarienummer: 23AFN19

Handläggare: Emma Edorsson

Innehållsförteckning

1 Resultatrapport	3
2 Resultat	3
3 Årsprognos	9
4 Investeringsverksamhet	10
5 Sammanfattande kommentarer till kommunstyrelsen (FU)	10

1 Resultatrapport

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden	Utfall	Budget	Avvikelse mot budget	Förändring %	Budget
TOTALT	202301-202309	202301-202309		2022 / 2023	202301-202312
Intäkter					
Taxor och avgifter	2 423	1 834	589	-14,6%	2 445
Hysesintäkter	15 510	15 087	423	5,7%	20 116
Statsbidrag	140 499	122 738	17 761	-1,2%	164 056
Övriga intäkter	21 881	17 274	4 607	17,1%	23 032
Kommunbidrag	885 663	885 663	-0	10,1%	1 181 022
Summa intäkter	1 065 977	1 042 596	23 381	8,5%	1 390 671
Kostnader					
Personalkostnader	-608 374	-578 005	-30 369	11,2%	-765 846
Inhyrd personal och konsulter	-3 229	-721	-2 508	207,4%	-961
Bidrag och transfereringar	-160 410	-177 488	17 077	-1,8%	-236 336
Köp av verksamhet och entrepren	-163 048	-173 165	10 117	5,8%	-230 886
Hyror och fastighetskostnader	-78 136	-70 082	-8 054	16,3%	-93 443
Övriga kostnader	-35 571	-25 578	-9 993	24,9%	-34 105
Material och förbrukning	-11 580	-9 374	-2 206	10,7%	-12 499
Fordon och transporter	-10 235	-10 004	-232	12,6%	-13 338
Måltider	-987	-957	-30	2,6%	-1 276
Avskrivningar och intern ränta	-936	-1 487	551	10,9%	-1 982
Summa kostnader	-1 072 506	-1 046 859	-25 647	9,2%	-1 390 671
Resultat	-6 530	-4 264	-2 266		0

2 Resultat

Sammanfattning av resultatet för arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden september 2023

Enligt bokföringen är det ackumulerade resultatet t.o.m. september minus 6,5 mnkr för hela nämndens ansvarsområde. Avvikelsen mot den periodiserade budgeten är för samma period minus 2,3 mnkr. Nämnden har efter beslut i KF i juni fått tillskott för löneöversyn, hyror och omfördelning ram med totalt 74 mnkr.

Kommentarer och åtgärder till större avvikelser i resultatet t.o.m. september 2023

Ekonomiskt bistånd 14,6 mnkr (aug 11,4 mnkr)

Kommentar till avvikelsen

Verksamheten Ekonomiskt bistånd har lägre kostnader än förväntat för perioden, där personalkostnader utgör -2,0 mnkr av avvikelsen och utbetalt ekonomiskt bistånd +16,1 mnkr. Bedömningen i ingånget av året var att kostnaderna för ekonomiskt bistånd skulle öka mer än de gjort till följd av diverse omvärldsfaktorer. Verksamhetens resultat i förhållande till utlagd budget är positiv och kan delvis förklaras av det

förändrade arbetssätt inom Arbetsmarknad och stöd som stödjer individer till annan försörjning. Vi ser här en markant minskning i antalet personer med behov av ekonomiskt bistånd, vilket som följd ger minskade kostnader i utbetalt bistånd. Lågkonjunkturen har ännu inte fått någon avgörande påverkan på arbetslösheten men utifrån arbetsmarknadsanalyser av Arbetsförmedlingen spås en ökad arbetslöshet redan detta år: Det innebär risker att utvecklingen kan bli negativ framöver. I den överenskommelse som slutits mellan kommunen och Arbetsförmedlingen pågår dialog om vilka insatser som kan genomföras. Sammantaget blir dock bedömningen att det ekonomiska överskottet resten av året inte kommer vara i samma omfattning.

Åtgärd till avvikelsen

Det nya arbetssättet på ARBOS följs kontinuerligt upp och justeras utifrån effekterna. Flera olika projekt i samarbete med Vuxenutbildningen, övrig sektor och AF såsom trappstegsutbildning och "Rätt till rätt" implementeras och kan ge mer påtagliga positiva effekter på längre sikt. Från den 1 oktober planeras ett samarbetsprojekt igångsättas med Arbetsförmedlingen som består av 7 delprojekt och fördjupad samverkan inom 5 delområden. Detta inbringar kommunen totalt 6 mkr (3 mkr Arbos och 3 mkr VUX) på helårsbasis.

ARBOS -3,0 mnkr (aug -2,6 mnkr)

Kommentar till avvikelsen

Arbetsmarknad och stöd (exkl. ekonomiskt bistånd) visar en negativ avvikelse för perioden med -3,0 mnkr. Det som utgör den största minusposten är kostnader för beredskapsanställda, där retroaktiv utbetalning av semesterersättning för de som slutat sin extratjänst 2022 landar i årets resultat.

Gävle kommun har beslutat att 2 % (tidigare 1,5%) av de anställda ska ha någon form av funktionshinder som berättigar till lönebidragsanställning från Arbetsförmedlingen. De anställda har sina arbetsplatser i hela kommunkoncernen. Alla intäkter och kostnader för detta ligger på Arbetsmarknad- och funktionsrättsnämnden. Statlig finansiering har i hög utsträckning säkrat verksamheten ekonomiskt, så är inte längre fallet.

Antalet trygghetsanställda ligger kvar på samma nivå som föregående år varför differensen inte beror på ändring i volym för anställda. Den totala personalkostnaden

för beredskapsanställda helår 2023 är 68,4 miljoner kronor. Här eftersöks ett statsstöd på 43,9 miljoner kronor, återstående 24 miljoner kräver finansiering via kommunbidrag.

Åtgärd till avvikelsen

Det finns ett angeläget behov att säkerställa kommunens process kring de trygghetsanställda avseende finansiering, arbetsmiljöansvar, handledarersättning, avtal och övrig administration. Avseende handledarersättning har ett förslag tagits fram från sektorn som hanteras kommunövergripande genom ett remissförfarande. Stor restriktivitet kring ersättningsrekrytering samt utbildningsinsatser.

Från den 1 oktober planeras ett samarbetsprojekt igångsättas med Arbetsförmedlingen som består av 7 delprojekt och fördjupad samverkan inom 5 delområden. Detta inbringar kommunen totalt 6 mkr (3 mkr Arbos och 3 mkr VUX) på helårsbasis.

I övrigt har personalbudgeten för ARBOS kunnat hållas inom ram utifrån att flera tjänster under året inte ersättningsrekryterats. Det var en åtgärd i samband med de besparingsåtgärder som meddelades verksamheten under första halvåret. I kraft av projektet med Arbetsförmedlingen finns nu möjligheter att återanställa.

Hälso- och sjukvård -0,6 mnkr (aug -0,7 mnkr)

Kommentar till avvikelsen

Kostnaden för bemanningssköterskor är hög och anledning till den negativa avvikelsen. 32 % av sjuksköterskegruppen utgörs i dagsläget av bemanningssköterskor. En uppgift som befaras öka under hösten med anledning av uppsägningar. I tidigare organisation har bemanningssköterskor bemannat kväll och helgorganisation. Dvs de besök som utförs av sjuksköterska kvällar och helger oavsett patientens boendeform utförs av bemanningssköterskor. Verksamheten har fortsatt behov av bemanningssköterskor.

Åtgärd till avvikelsen

Det nya hälso- och sjukvårdskontoret har genomfört en översyn av denna bemanning och kommer att göra en förändring av kväll- och helgorganisationen. Den nya kväll- och helgorganisationen träder i kraft i januari 2024. Grunden för denna förändring är dels kostnader för bemanningssköterskor, enligt ovan, men framför allt kontorets uppdrag att säkerställa att det skall finnas kompetens i hela kommunen, hela dygnet. Schemaförändring utgår från kontinuitetsbegrepp och bygger på ordinarie personal, dvs bemanningssjuksköterskor fasas ut.

För att genomföra denna förändring förväntas samtliga sjuksköterskor i fortsättningen arbeta kvällar och helger. Detta innebär att den beredskapsersättning som sjuksköterskor LSS / Socialpsykiatri hittills har uppburit för beredskap i hemmet faller. Åtgärd förväntas ge effekt men troligen först 2024.

Boende LSS egen regi -13,8 mnkr (aug -12,2 mnkr)

Kommentar till avvikelsen

Ändring från jour till vaken natt och längre period av dubbelbemanning nattetid pga. förändrade behov hos kunder har medfört ökade personalkostnader. Verksamheten har fortsatt behov av dubbelbemanning inom boende med särskild service för barn och unga enligt LSS där verksamheten pga tillbud och efter tillsyn av AMV behövt dubbelbemanna. Även korttidsboende för barn och unga har dubbelbemanning 14 dygn/månad för ett ärende där insats enligt LSS 9:8 inte kunnat verkställas, en resurs som inte finns finansierad i budget. I andra individuella lösningar så har det i ena fallet krävt ett eget boende och i andra fallet en ombyggnation. Båda lösningarna kräver mer personal än i ordinärt boende.

Under delår 1 och 2 har fyra enheter haft behov av dubbelbemanning ur arbetsmiljöperspektiv och utifrån kundbehov.

Åtgärd till avvikelsen

En bemanningshandbok för enhetschefer är framtagen inom ramen för projektet delade turer eget val och kommer på sikt att generera en kostnadsminskning. Den förväntade effekten är ett minskat behov av timanställda. Arbetet startar under hösten med barnenhet inom verksamhetsområdet. Förändringsarbetet förväntas ge full effekt först under nästa år.

11 timmars dygnsvila gäller för samtliga verksamheter fr o m oktober och kommer att innebära förändringar. I dagsläget är det oklart exakt hur stor påverkan det har, framför allt kring de verksamheter som omfattas av sk Bilaga J (dvs jourtid).

Socialpsykiatri egen regi -2,1 mnkr (aug -1,5 mnkr)

Kommentar till avvikelsen

De största avvikelserna utgörs av löner och OB ersättning vid utbeordning av ordinarie

personal. Fleminggatan 13 avviker pga minskade intäkter då lägenheter är vakanta samt ökat omvårdnadsbehov hos kundgruppen vilket medfört vak.

Åtgärd till avvikelsen

Bemanningshandbok, se ovan.

Personlig assistans egen regi -4,7 mnkr (aug -4,5 mnkr)

Kommentar till avvikelsen

Något lägre volym än planerat ger lägre intäkter. Personalkostnaderna balanseras dock inte mot den minskade intäkten och avviker med -4,0 mnkr, där hög sjukfrånvaro gett ökat behov av timvikarier och övertid.

Åtgärd till avvikelsen

Schemajustering sker varje schemaperiod. Daglig planering och samarbete mellan enheterna pågår för att hålla ett helhetsperspektiv samt för att kunna fördela resurser på ett effektivt sätt. Detta möjliggör att fördela medarbetarnas arbetstid och kundernas beslut med större ekonomisk bärighet. Aktiva åtgärder utifrån sjukfrånvaro med stöd av rehab samordnare och HR pågår. Ökade kostnader under delåret beror till viss del på höga sjuktal hos vikarier. Personlig assistans och Hedesunda hemtjänst har etablerat ett samarbete som syftar till att skapa kontinuitet och ekonomisk bärighet.

Förebyggande insatser och aktiviteter 5,2 mnkr (aug 5,6 mnkr)

Kommentar till avvikelsen

Avvikelsen inom förebyggande insatser och aktiviteter (EDV + träffpunkter) gäller främst vakanta, ännu ej tillsatta tjänster. Verksamheten har inte kunnat igångsätta vissa nya verksamheter som är nödvändiga för att kunna möta den ökade volymen.

Vuxenutbildning 0,4 mnkr (aug -0,2 mnkr)

Kommentar till avvikelsen

Statsbidrag är mycket svåra att prognostisera, de beror på söktycket och antalet kursstarter. I vårändringsbudgeten finns satsningar på ytterligare statsbidrag för främst yrkesvux. Vuxenutbildningen kommer också starta sfi för de ukrainska flyktingarna

under hösten, här finns en osäkerhet om dessa kan täcka hela den ökade kostnaden.

Åtgärd till avvikelsen

Stor restriktivitet kring ersättningsrekrytering samt utbildningsinsatser. Dialog pågår med arbetsförmedlingen för att starta ett gemensamt projekt med insatser för de som står långt ifrån arbetsmarknaden. Här förväntas extern finansiering från AF kunna kompensera delar av underskottet.

Från den 1 oktober planeras ett samarbetsprojekt igångsättas med Arbetsförmedlingen som består av 7 delprojekt och fördjupad samverkan inom 5 delområden. Detta inbringar kommunen totalt 6 mkr (3 mkr Arbos och 3 mkr VUX) på helårsbasis.

Det planeras en delvis finansiering via statsbidrag riktade till vård och omsorg till vissa tjänster på Vuxenutbildningen; äldreomsorgslyftet, språkutbildning till anställda samt handledare till APL (arbetsplatsförlagt lärande). Dessa externa intäkter kan balansera resultatet på helårsbasis.

Mindre avvikelser -9,9 mnkr (aug -8,8)

Personlig assistans extern -0,6 mnkr

Uppdragstagare LSS -1,3 mnkr

Vuxenkorttids -1,1 mnkr

Fastigheter -6,9 mnkr

Kommentar till avvikelsen

Budgeteringen av LSS och SoL är utmanande och kan bidra till glapp mellan budget och behov. De senaste årens utvecklade diagnoskriterier medför att fler personer än tidigare bedöms tillhöra LSS. Tillika kan den nya lagstiftningen rörande assistans medföra ökade kostnader, och de ansökningar som kommer under året behöver följas av sektorn (både hur utvecklingen ser ut i Gävle, men också trender nationellt).

Effektiviseringsbehov -8,1 mnkr (aug -6,4 mnkr)

Kommentar till avvikelsen

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden har ett generellt effektiviseringsbehov under helåret 2023 på 11 mnkr. Föregående års effektiviseringskrav om 12 mnkr har

inte kunnat effektueras. Bedömningen redan i ingången av året var att nämnden inte klarar en budget i balans, utöver de generella effektiviseringskraven saknades ytterligare 58 mnkr. Tillskott i och med beslut i juni om omfördelning av ramar samt kompensation för löneökning utgör den stora skillnaden i avvikelsen från månadsrapport juni.

Övrigt övergripande 19,7 mnkr (aug 4,7 mnkr)

Kommentar till avvikelsen

Kostnader för bland annat undervisning i andra kommuner är hittills lägre än förväntat (yrkesvux och yrk kom), vilket ger en positiv avvikelse mot budget på övergripande nivå.

I samband med återrapportering/-betalning till Skolverket för onyttjade medel 2022 upptäcktes att ytterligare medel fanns balanserade (medel med medfinansiering som inte nyttjats 2022). En utredning har genomförts med genomlysning för perioden 2013 till idag för att hitta när felet uppstod. From 2018 har det blivit differenser kvar på balansen med "mindre belopp" som borde resultatförts i samband med beslut från Skolverket om återbetalning (vilket blir året efter utbetalning till kommunen). År 2020 fick Vuxenutbildningen extra statsbidrag från Skolverket, Vux har redovisat till Skolverket hur medlen använts och fått grönt ljus, men medlen bokfördes inte ut i resultatet utan låg felaktigt kvar på balansen. För samma period har nämnden fått faktura från annan aktör som tagit del av bidraget, där fakturan förts mot driften i stället för mot balansen. Denna resultatkorrigering är nu gjord i perioden september 2023 och förbättrar AFN:s resultat med ca 14 mnkr.

3 Årsprognos

I och med ramtillskottet samt utifrån den information som finns vid prognostillfället, blir nämndens årsprognos plus/minus 0 mnkr.

Arbete med effektiviseringsåtgärder pågår. Från den 1 oktober startas ett samarbetsprojekt med Arbetsförmedlingen som består av 7 delprojekt och fördjupad samverkan inom 5 delområden. Detta inbringar kommunen totalt 6 mkr (3 mkr Arbos och 3 mkr VUX) på helårsbasis.

4 Investeringsverksamhet

Utfallet på investeringsverksamheten är 2,7 mnkr av den totala budgeten på 2,8 mnkr. Utfallet innefattar byte av accesspunkter samt möbler, larm och annan utrustning till nystartade verksamheter.

5 Sammanfattande kommentarer till kommunstyrelsen (FU)

Resultat / Årsprognos/Investeringsverksamhet

Enligt bokföringen är det ackumulerade resultatet t.o.m. september minus 6,5 mnkr för hela nämndens ansvarsområde. Avvikelsen mot den periodiserade budgeten är för samma period minus 2,3 mnkr. Nämnden har efter beslut i KF i juni fått tillskott för löneöversyn, hyror och omfördelning ram med totalt 74 mnkr.

Utfallet på investeringsverksamheten är 2,7 mnkr av den totala budgeten på 2,8 mnkr.

I och med ramtillskottet och utifrån den information som finns vid prognostillfället, blir nämndens årsprognos plus/minus 0 mnkr. Arbete med effektiviseringsåtgärder pågår.

Arbetsmarknad och stöd samt ekonomiskt bistånd

Lågkonjunkturen har ännu inte fått någon avgörande påverkan på arbetslösheten men utifrån arbetsmarknadsanalyser av Arbetsförmedlingen spås en ökad arbetslöshet redan detta år. Det innebär risker att utvecklingen kan bli negativ framöver. Det nya arbetssättet inom Arbetsmarknad och stöd följs kontinuerligt upp och justeras utifrån effekterna. Flera olika projekt i samarbete med Vuxenutbildningen, övrig sektor och AF såsom trappstegsutbildning och "Rätt till rätt" implementeras och kan ge mer påtagliga positiva effekter på längre sikt. Från den 1 oktober startar ett samarbetsprojekt med Arbetsförmedlingen som består av 7 delprojekt och fördjupad samverkan inom 5 delområden. Detta inbringar kommunen totalt 6 mkr (3 mkr Arbos och 3 mkr VUX) på helårsbasis.

Det finns ett angeläget behov att säkerställa kommunens process kring de trygghetsanställda avseende finansiering, arbetsmiljöansvar, handledarersättning, avtal och övrig administration. Stor restriktivitet kring ersättningsrekrytering samt utbildningsinsatser.

LSS/SoL

Budgeteringen av LSS och SoL är utmanande och kan bidra till glapp mellan budget och behov. De senaste årens utvecklade diagnoskriterier medför att fler personer än tidigare bedöms tillhöra LSS. Tillika kan den nya lagstiftningen rörande assistans medföra ökade kostnader, och de ansökningar som kommer i inledningen av året behöver följas av sektorn (både hur utvecklingen ser ut i Gävle, men också trender nationellt). Området BoS/LSS växer och det är i dagsläget kö till samtliga verksamheter, flertalet individuella och resurskrävande lösningar behöver göras utifrån kunders behov. I inledningen av 2023 finns ett ökat tryck på daglig verksamhet igen, efter stängningar under pandemin. Det finns också behov av att bygga upp en ny basverksamhet då många unga som går ut den Anpassade gymnasieskolan (tidigare gymnasiesärskolan) på gymnasieskolan till sommaren 2023 har omfattande behov.

Övrigt övergripande

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden har ett generellt effektiviseringsbehov under helåret 2023 på 11 mnkr. Föregående års effektiviseringskrav om 12 mnkr har inte kunnat effektueras. Bedömningen redan i ingången av året var att nämnden inte klarar en budget i balans, utöver de generella effektiviseringskraven saknades ytterligare 58 mnkr (som lagts på övergripande nivå). Tillskott i och med beslut i juni om omfördelning av ramar samt kompensation för löneökning utgör den stora skillnaden i avvikelsen från månadsrapport juni.

Kostnader för bland annat undervisning i andra kommuner är hittills lägre än förväntat (yrkesvux och yrk kom), vilket ger en positiv avvikelse mot budget på övergripande nivå.

I samband med återrapportering/-betalning till Skolverket för onyttjade medel 2022 (medel med medfinansiering) upptäcktes att ytterligare medel fanns balanserade. En utredning har genomförts med genomlysning för perioden 2013 till idag för att hitta när felet uppstod. From 2018 har det blivit differenser kvar på balansen med "mindre belopp" som borde resultatförts i samband med beslut från Skolverket om återbetalning (vilket blir året efter utbetalning till kommunen). År 2020 fick Vuxenutbildningen extra statsbidrag från Skolverket, Vux har redovisat till Skolverket hur medlen använts och fått grönt ljus, men medlen bokfördes inte ut i resultatet utan låg felaktigt kvar på balansen. För samma period har nämnden fått faktura från annan aktör som tagit del

av bidraget, där fakturan förts mot driften i stället för mot balansen. Denna resultatkorrigering är nu gjord i perioden september 2023 och förbättrar AFN:s resultat med ca 14 mnkr.